

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 19.1.2012
Sayı: 205

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

"2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi"
gerekçesiyle birlikte ektedir.
Gereğini arz ederim.
Saygılarımla,
18.01.2012

Ayşe Eser DANIŞOĞLU
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Adalet			
Esas Komisyon	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor			
Tarih:	20 Ocak 2012		E. No: 2/353	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
TBMM BASKANI				

T B M M
Kanunlar ve Kararlar Eski Hük
19 Ocak 2012
Numara :

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
19 Ocak 2012
No : 75662

GENEL GEREKÇE

Evrensel bir hak olan eğitimin, insan kişiliğini tam geliştirmeye ve insan haklarıyla temel özgürlüklere saygıyı güçlendirmeye yönelik olması gerekliliği Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Bildirgesinin 26. maddesinde düzenlenmiştir. Bu genel çerçevede eğitimin, bütün uluslar, ırklar ve dinsel topluluklar arasında anlayış, hoşgörü ve dostluğu özendirmeye ve barışı korumaya yönelik olması gerektiği kabul edilmektedir.

Ancak ülkemizde yürürlükte bulunan 4/11/1981 tarihli, 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu ve normlar hiyerarşisi gereğince kanuna bağlı düzenlenen 13/1/1985 tarihli Yükseköğretim Öğrenci Disiplin Yönetmeliği evrensel ilkelerle ve çağımızın gereklilikleriyle örtüşmemektedir. 1980 darbesinin eseri olan bu Kanun, darbenin temel baskıcı felsefesini yok etmeyen değişikliklerle günümüze kadar uygulanmış, getirmiş olduğu disiplin hükümleriyle de birçok öğrencinin eğitim hayatının yanı sıra toplum içerisindeki yaşamını, kişiliğini olumsuz yönde etkilemiştir ve halen etkilemektedir.

“Öğrenci disiplin işleri”ni düzenleyen Yükseköğretim Kanunu’nun 54. maddesi Anayasa çerçevesinde yer alan temel insan haklarına ve mevcut yasal düzenlemelere aykırı hükümler içermektedir. Otuz sene öncesinin siyasi konjonktüründe hazırlanan ve öğrencilerin en masum ve demokratik eylemlerini dahi yasaklayıp cezalandırmaya yönelik düzenlemeler içeren Kanun’un amacının, öğrenciler üzerinde baskı kurarak ve korku yaratarak, siyaset yapmalarını engellemek olduğu gözlemlenmektedir.

Yükseköğretim Kanunu’nun 54. maddesi, Anayasa’nın düşünce özgürlüğünü, düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğünü güvence altına alan, toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkını tanıyan 25., 26. ve 34. maddelerine aykırıdır. Yükseköğretim Kanunu’nda öngörülen yükseköğretim kurumlarından çıkarma cezası da Anayasa’nın 42. maddesinde yer alan “kimse eğitim ve öğretim hakkından yoksun bırakılamaz” ifadesiyle çelişmektedir. Bu kanun maddesine dayandırılarak düzenlenen Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği de hem Anayasa’ya hem de 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu, 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanunu ve 5253 Sayılı Dernekler Kanunu’na aykırı hükümler içermektedir.

Mevcut düzenlemeler ışığında tutuklu ve/veya hükümlü öğrencilerimiz eğitim haklarından mahrum bırakılmaktadır. Yükseköğretim kurumlarından çıkarma cezası Anayasa’ya aykırı olduğu gibi eğitim ve öğretim kavramlarının niteliği ve amaçlarıyla da bağdaşmamaktadır. Tutuklu ve/veya hükümlü öğrencilerin yükseköğretim kurumundan çıkarılmaları geleceğe dair umutlarını kaybetmelerine, hayattan kopmalarına neden olmakta ve toplumla yeniden bütünleşmelerini zorlaştırmaktadır.

Kanunda yer alan “boykot, işgal ve engelleme gibi” ifadesiyle yasal dayanağı olmayan benzer fiillerin de yaptırıma tabi tutulmasının önü açılmakta, Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliğinde “öngörülmemiş disiplin suçları” başlığı altında çıkarmaya varan disiplin cezaları öngörülmektedir. Bu düzenleme, “kanunsuz suç olmaz” ilkesiyle çelişmektedir.

Mevcut düzenlemeler disiplin cezalarını veren ve uygulayan mercilere geniş takdir yetkisi vererek öğrenciler üzerinde baskı kurulmasını kolaylaştırmaktadır. Öğrencilerin eğitim hayatlarını ve geleceklerini etkileyen bu kararlara dayanak oluşturan düzenlemelerin keyfiliğe açık ve nesnellikten uzak olması gençlerimize hak ettikleri değeri vermediğimizin bir kanıtıdır.

Değişim ve gelişim her çağda gençlerin bakış açısının eseri olmuştur. Onları cezalandırmak, susturmak değil, seslerine kulak vermek gerekmektedir. Gençlerimizin, öğrenim haklarına ya da ülkenin çeşitli sorunlarına ilişkin, en doğal hakları olan demokratik taleplerini özgürce dile getirebilmelerine, eğitim haklarını kullanabilmelerine zemin sağlamamız gerekmektedir. Ülkemizin geleceğini emanet edeceğimiz gençlerimize, öğrencilik yıllarında onurlarını kırarak, onlara acı çektirecek, öğrencilik haklarından mahrum bıraktıracak, geleceklerini tehlikeye atacak cezalar vermek, insan haklarına saygılı devlet anlayışıyla bağdaşmamaktadır.

Sonuç olarak, 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda yer alan çağdışı ve anayasaya aykırı hükümler, günümüz koşullarında değiştirilmesi şart olan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği'ne zemin sağlamaktadır. Yönetmeliğin mevcut hali ise diğer kanunlarla çelişmektedir.

Eleştirilen Yönetmeliğin ilgili maddelerinin değişimi 2547 Sayılı Kanun'un 54. maddesinin değişimine bağlıdır. İşbu yönetmeliğin değiştirilebilmesi ve kanunlarımızın çağımızın gereklerine, gençlerimizin gereksinimlerine uyması ve öğrencilerimizin haklarına kavuşması için "2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 -

"2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin birinci maddesinin **a bendinde** yapılan değişiklikle Kanun'un amacı yükseköğretim kurumları dâhilinde öğrenim hürriyetini, çalışma düzenini sağlamak olduğundan, yükseköğretim kurumları dışında gerçekleşen fiiller kanun kapsamı dışına alınmıştır.

Mevcut Kanun'da düzenlenmemiş olması nedeniyle yeni kanun teklifinde "akademik amaçlı hile ve yalana başvuran, kopya çeken ve çektiren, eser ve bilim hırsızlığı yapan öğrencilere" disiplin cezası öngörülmektedir.

"Yükseköğretim öğrenciliği sıfatı, onur ve şerefi" ifadesi öznel ve takdire açık olması nedeniyle maddeden çıkartılmıştır. "Öğrenme ve öğretme hürriyetini doğrudan doğruya veya dolaylı olarak kısıtlama" ifadesindeki "dolaylı" kelimesi de aynı gerekçe ile maddeden çıkartılmıştır.

Maddenin mevcut halinde "boykot, işgal ve engelleme gibi" fiillerinin cezalandırılması öngörülmektedir. Kanun teklifinde yapılan düzenlemeyle Yükseköğretim kurumlarında "öğrenme ve öğretme hürriyetini ve çalışma düzenini bozmak" disiplin cezasına tabi olduğundan işgal, engelleme ve boykot ifadeleri maddeden çıkartılmıştır. Yukarıda sıralanan fiillerin arkasında yer alan "gibi" ifadesi yasal dayanağı olmayan fiilleri de cezai yaptırıma tabi tuttuğundan ve "kanunsuz suç olmaz" ilkesiyle çeliştiğinden maddeden çıkartılmıştır.

Yükseköğretim kurumlarında çalışanların ve öğrencilerin haklarının korunması adına "yükseköğretim kurumlarında çalışan öğretim elemanlarına, idari personele ve öğrencilere dil, din, ırk, cinsiyet, cinsel yönelim, siyasi düşünce ve benzeri nedenlerle sözlü ve/veya fiziksel saldırıda bulunan, şiddet uygulayan, hakaret eden öğrencilere" disiplin cezası öngörülmüştür.

Yükseköğretimden çıkarma cezası, eğitim ve öğretim kavramlarının niteliği ve amaçlarıyla bağdaşmadığından, evrensel ve Anayasal bir hak olan eğitim hakkına erişimi engellediğinden kaldırılmıştır. Tutuklu ve/veya hükümlü öğrencilerin eğitim haklarını güvence altına almak adına okuldan atılmalarının önü kapatılmış, tutuklu ve/veya hükümlü öğrencilerin isteğe bağlı olarak kayıt dondurma talebinde bulunabilmeleri sağlanmıştır.

Yükseköğretim Kanunu'nun 54. maddesinin **b bendinde** yapılması teklif edilen değişiklikle yükseköğretim kurumları dışında işlenen disiplin suçları "veya dışında" ifadesi çıkartılarak, kapsam dışı bırakılmıştır. Değişiklik teklifi ile fakülte dekanı, enstitü veya yüksekokul müdürü, disiplin suçlarından dolayı öğrencileri yalnızca soruşturmaya ve disiplin kuruluna sevk etmeye yetkilidir. Ceza verme yetkisi sadece disiplin kurulundadır.

Yükseköğretim Kanunu'nun 54. maddesinin **c bendinde** yapılan değişiklik ile disiplin soruşturmasının sonuçlandırılma süresi, daha sağlıklı bir soruşturma yürütülmesi için on beş günden otuz güne çıkartılmıştır.

Yükseköğretim Kanunu'nun 54. maddesinin **d bendinde** yapılması teklif edilen değişiklik ile mücbir sebebe bağlı olarak savunma yapamayan öğrencilerin hakları saklı tutulmuştur.

Yükseköğretim Kanunu'nun 54. maddesinin **e bendinde** yapılması teklif edilen değişiklikle her türlü disiplin cezasına karşı itiraz hakkı tanınmıştır.

Yükseköğretim Kanunu'nun 54. maddesinin **g bendi**, yükseköğretim kurumlarından çıkarma cezasının kaldırılması öngörüldüğünden, Kanun maddesinden çıkartılmıştır.

Madde 2- Bu madde yürürlük maddesidir.

Madde 3- Bu madde yürütme maddesidir.

2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi

Madde 1- 4 Kasım 1981 tarihli 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Öğrenci disiplin işleri" başlıklı 54. maddesinin **a bendi** aşağıdaki gibi değiştirilmiştir:

"Öğrenci disiplin işleri:

Madde 54 - Soruşturma, yetkiler ve cezalar:

- a. Yükseköğretim kurumları içinde öğrenme ve öğretme hürriyetini doğrudan doğruya kısıtlayan; kurumların çalışma düzenini bozan; akademik amaçla hile ve yalana başvuran, kopya çeken ve çektiren; eser ve bilim hırsızlığı yapan; yükseköğretim kurumlarında çalışan öğretim elemanlarına, idari personele ve öğrencilere dil, din, ırk, cinsiyet, cinsel yönelim, siyasi düşünce ve benzeri nedenlerle sözlü ve/veya fiziksel saldırıda bulunan, şiddet uygulayan, hakaret eden öğrencilere; eylem başka bir suçu oluştursa bile ayrıca uyarma, kınama, bir haftadan bir aya kadar veya bir veya iki yarıyıl için kurumdan uzaklaştırma cezaları verilir. Tutuklu ve/veya hükümlü öğrencilerin kayıtları, ceza infaz kurumlarında bulundukları süre zarfında isteğe bağlı olarak dondurulur. "

Kasım 1981 tarihli 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Öğrenci disiplin işleri" başlıklı 54. maddesinin **b bendi** aşağıdaki gibi değiştirilmiştir:

"b. Bir fakülte, enstitü veya yüksekokulun içinde öğrencilerin işlemiş oldukları disiplin suçlarından dolayı soruşturma yapmaya ve disiplin kuruluna sevk etmeye ilgili fakülte dekanı, enstitü veya yüksekokul müdürü yetkilidir. Cezayı disiplin kurulu verir."

Kasım 1981 tarihli 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Öğrenci disiplin işleri" başlıklı 54. maddesinin **c bendi** aşağıdaki gibi değiştirilmiştir:

"c. Disiplin soruşturmasına, olay öğrenilince derhal başlanılır ve soruşturma en geç otuz gün içinde sonuçlandırılır."

Kasım 1981 tarihli 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Öğrenci disiplin işleri" başlıklı 54. maddesinin **d bendi** aşağıdaki gibi değiştirilmiştir:

"d. Hakkında kovuşturma yapılan öğrenciye sözlü veya yazılı savunma hakkı verilir. Mücbir sebebe bağlı durumlar dışında tanınan süre içinde savunma yapmayan öğrenci bu haktan vazgeçmiş sayılır."

Kasım 1981 tarihli 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Öğrenci disiplin işleri" başlıklı 54. maddesinin **e bendi** aşağıdaki gibi değiştirilmiştir:

"e. Disiplin cezaları, ilgili öğrenciye yazı ile bildirilir. Verilen her türlü disiplin cezasına karşı on beş gün içinde üniversite yönetim kuruluna itiraz edilebilir. Cezalar öğrencinin dosyasına ve siciline işlenir. Durum, öğrenciye burs veya kredi veren kuruluşa ve Yükseköğretim Kuruluna duyurulur."

Madde 2- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

